

mesecev. Mesar ali kak drugi obrtnik pa, če se pregreši proti tej odredbi, pa lahko zgubi tudi pravico do izvrševanja svoje obrti.

Odredba je že stopila v veljavo.

Omenimo še, da za prodajo plemene živine, ki ni namenjena za klanje in ki se proda doma ali se žene na sejm za plemeno živino, ni treba uradnega dovoljenja.

Velika železniška nesreča na Ogrskem.

Dne 1. decembra, ob 1. uri popoldne, se je prigradila na železniški postaji Herceghalom, nekako 45 km pred Budimpešto (na progi Gradec-Budimpešta) železniška nesreča, ki je ena največjih železniških nesreč, kolikor se jih je dosedaj pripetilo ne samo na Ogrskem, ampak sploh v celi Evropi.

Nesreča se je pripetila sledeče: Graški osebni vlak se odpelje pravočasno iz Budimpešte proti Gradcu ob 9.15 zvečer, a zadnje čase je imel vedno velike zamude in je usodnega dne zapustil Budimpešto še le ob 11. uri ponoči. Na postaji Herceghalom je privozil še le ob 1.15 ponoči. Na tej postaji je dobil vodja osebnega vlaka povelje, da mora na postaji počakati na dunajski brzovlak. Vsled tega se je moral graški osebni vlak postaviti na železniški tir, ki se je nahajal nekoliko ob strani. V trenutku, ko se je vršilo premikanje graškega osebnega vlaka, je prihrumel dunajski brzovlak, ki je vozil z brzino 75 km na uro. Lokomotiva, voz za prtljago in prvi voz osebnega vlaka so se še pravočasno pripeljali na postranski tir. Ker je dunajski brzovlak vozil z veliko brzino, je bila nesreča neizogibna. Lokomotiva dunajskega brzovlaka je zavozila v drugi voz graškega osebnega vlaka, ki je bil s potniki natlačeno poln, in ga takorekoč prerezala na dva dela, ostali železniški vozovi so pa bili popolnoma razbiti. Čudno je bilo, da sta ostali lokomotivi kakor tudi strojevodji obeh vlakov nepoškodovani. Zanimivo je tudi to, da se je na kraju nesreče zgodila pred 20 leti enaka železniška nesreča, ki pa ni zahtevala toliko človeških žrtev.

Prvi trenutki nesreče so bili nepopisni. Vozovi poštne vlaka so bili popolnoma razbiti. Megleno in temno noč so razsvetljevali goreči vozovi, iz katerih so se slišali obupni klici ranjenih potnikov in zlasti žensk. Z rešilnim delom so takoj pričeli. Iz Budimpešte je takoj prihitel na pomoč vlak z zdravniki, zdravili in z obvezili.

Nesreča je zahtevala grozno žrtev. Izpod razvalin so izkopali 72 mrtvih, 170 ranjenih, izmed teh je bilo 60 oseb težko ranjenih.

Tudi salonski voz brzovlaka, v katerem je spal civilni deželni upravitelj Srbije, pl. Taloci, je bil popolnoma razbit. Taloci je bil usmrčen. Glavo mu je prečrta cev parne kurjave. Vse ostale osebe, ki so se nahajale v tem vozu, so ostale popolnoma nepoškodovane.

Kdo je zakrivil to grozno nesrečo, še ni pojasnjeno. Strojvodja brzovlaka, Vida, ki je že nameraval stopiti v pokoj, je veljal za enega najboljših strojevodij, istotako strojevodja osebnega vlaka Janez Dingha. Strojvodja Vida, katerega so že zaprli, zatrjuje, da ni videl nobenega signala ali znamenja, da bi moral pred postajo počakati. Tudi zatrjuje, da zavor ni deloval povoljno. Strojvodja osebnega vlaka pa zatrjuje, da ga ne zadene nobena krivda. Pogreb žrtev te nesreče je bil nad vse veličasten. Naš cesar je poslal svojega brata nadvojvodo Maksu s posebnim vlakom v Budimpešto z naročilom, da obišče in tolaži ranjence, ki so ponesrečili. Ob mrtvaškem odru ponesrečenega Talocija je cesarjev brat molil in položil na krsto venec, drug krasen venec je pa položil na mrtvaški oder drugih ponesrečenec.

Rumunsko bojišče.

Naše armade se bližajo rumunskemu glavnemu mestu Bukarešti. Zanjka okrog tega mesta je vedno bolj zategnjena. Od zadnjega našega poročila so imeli boji na rumunski fronti sledeči potek: Dne 29. novembra so čete generala pl. Falkenhayna zavzele mesti Pitesti (45 km južno od Kampolunga) in Kampolung. Z zavzetjem teh dveh mest je odprta pot v Rumunijo tudi preko prelaza Törzburg (južnozahodno od Brašovega). — Drugi dan, dne 30. novembra, so se Rumuni vzhodno od Pitestija postavili našim v bran, a bili so vrženi zopet dalje proti vzhodu. Donavska armada, ki prodira od juga sem proti Bukarešti, je prekorčila reko Niaslov, ki se južnovzhodno od Bukarešte izliva v reko Argesul. V Dobruči je sovražnik napadel bolgarsko levo krilo, a je bil odbit — Dne 1. decembra so naši jugozahodno od Bukarešte dosegli spodnji tok reke Argesul. Tuili na ostali fronti smo napredovali. Rumunske čete, ki so v prostoru vzhodno od Kampolunga in Pitestija dobile povelje, da morajo rade na svojih mestih umreti, nego se umakniti, so se raje umaknile —

Dne 2. decembra so se Rumuni jugozahodno od Bukarešte uprli, a naši so jih vrgli čez reko Niaslov. Zahodno od Bukarešte pa smo prekorčili reko Argesul in se tako približali Bukarešti na 16 do 12 km. — Dne 3. decembra je naša donavska armada ob reki Argesul izvojevala zmago nad Rumuni. Borbe so se udeležile avstrijske, nemške, bolgarske in turške čete. S spretno obkrožitvijo so naši prisilili sovražnika, da se je umaknil zopet dalje nazaj. Jugovzhodno od Pitestija smo prodrli do mesta Titu, katero smo zasedli; zavzeli smo tudi mesto Tirgoviste (vzhodno od Pitestija). — Dne 4. decembra je donavska armada tudi južnozahodno od Bukarešte prekorčila reko Argesul. Severozahodno od Bukarešte so naši prekorčili železnico Bukarešta-Tirgoviste. Donavska armada pa je bila ta dan izpostavljena hudim sovražnim napadom. Celoten vspeh bojev zadnjega tedna je, da stojijo naše armade tik pred Bukarešto, kjer se bo bila te dni skoro gotovo velika bitka. Naš plen je naravnost ogromen. Od zadnjega našega poročila do srede, dne 6. t. m., smo vjeli blizu 30.000 Rumunov.

Na severovzhodni sedmograški fronti se vršijo srditi boji. Rusi in Rumuni napadajo armadi generalov Köves in Arc z veliko silo.

Proti Bukarešti in Ploestiju.

Nemško večerno poročilo od dne 5. decembra pravi:

V Rumuniji prodiramo dalje proti Bukarešti in Ploestiju (mesto severno od Bukarešte).

Bukarešta za Rumune zabljenjena?

Pariški list „Temps“ piše, da je Bukarešta za Rumune izabljenjena. Četverosporazum pa bo kljub temu nadaljeval vojsko, dokler Nemčija ne bo popolnoma izžrepana.

Zmaga nad Rumuni

Naši so dosegli v zahodni Rumuniji s tem, da so prodrli tik pred mestna vrata Bukarešte, veliko zmago nad Rumuni. Ta zmaga je posebno značilna, ker se je posrečilo poraziti I. rumunsko armado in združiti Mackensenovo in Falkenhaynovo armado in tako napraviti iz Dobruče preko Rumunije kratko in skupno bojno črto. Vojska z Rumuni pa še ni končana. Ruski listi pišejo, da rusko-rumunski generalni štab računa z možnostjo, da bi se rumunska armada umaknila pred našimi še dalje proti vzhodu na črto Galac-Focany, tako, da bi šla bojna črta v ravni črti s karpatsko fronto (od Jablonice v Galiciji v jugovzhodni smeri proti Črnemu morju).

Ogromen plen v Rumuniji.

Plen naših čet v Rumuniji je ogromen. Samo od 29. nov. do 3. dec. smo vjeli čez 20.000 Rumunov. Topov smo že vsega skupaj uplenili najd 300. Se večje vrednosti pa so uplenjena živila: žito, moka, riž itd. V zasedeni Rumuniji se pod poveljstvom generala Tüllfa sestavljena uprava trudi, da spravi vila po Donavi, železnicah in cestah v Avstrijo in Nemčijo. Rumunsko žito nam bo pomagalo, da bomo še dalje vstrajali v tej vojski.

Bukarešta.

Bukarešta, kateri se sedaj naše čete približujejo od juga, zahoda in severa, je glavno mesto Rumunije in leži na široki ravnini, ki se radi svoje izredne rodovitnosti imenuje „žitnica Evrope.“ Bukarešta šteje približno 300.000 prebivalcev in leži ob reki Dambovica (pritok reke Argesul). Mesto je obdano krog in krog z 70 km dolgim trdnjavskim pasom, na katerem je čez 780 topov. Bukarešta je najmočnejša trdnjava v južni Evropi.

Rusko bojišče.

Rusi že več kot teden dni napadajo našo karpatsko bojno črto od prelaza Jablonica do mesta Kezdivasarnely na Sedmograškem (dolga nad 300 km) z veliko ljutostjo. Namen novega ruskega napadaja je očitven: Vdreti čez mejo na Ogrsko in tako prisiliti naše, da bi odtegnili več svojih čet izpred Bukarešte in razbremeniti Rumune. Do sedaj se jim ni posrečilo ne eno in ne drugo.

V ruski dumi je novi ministrski predsednik Trepov rekel, da se bo Rusija tako dolgo borila na strani četverosporazuma, dokler ne bo sovražnik popolnoma premagan in dokler morski ožini Bospor in Dardanele ter Carigrad ne bodo v ruski posesti.

Italijansko bojišče.

Topovski ogenj je zadnje dni na Krasu posebno srdit. Ako nas vsa znamenja ne varajo, stojimo zopet pred novimi hudimi italijanskimi napadi, to je

pred česeto italijansko ofenzivo. Lahki so se lotili sedaj zlasti spodnjega obmorskega dela kraške fronte. Bojna črta teče na tem prostoru zahodno od Devina proti Trzicju in zahodno od Jamljau proti Opatjemu selu.

V streliških jarkih prebiramo nedeljske evangelije in vojne postne pridige.

Desetnik Alojzij Anderlič piše s tirolskega bojišča č. g. župniku Gomilseku:

Nahajamo se v pravem orlovskem gnezdu, ki je obdano krog in krog z visokim skalovjem. Tukaj nam ne more polentar razdreti postojank, se manj pa razkropiti naših krdel. Že nešteto je to poskušal, ali ni se mu posrečilo. Ker je spoznal, da je zaman, zaganjati se v neprodni zid, ob katerem smo le mi slovenski fantiči, je popustil sedaj nekoliko svoje nemumno napadanje na tej strani ter se je zagnal proti goriški strani. Pa tudi tamkaj se je prav močno opekel, ker je zadel ob prav trdo skalo, katero tvorijo naši bratje Slovenci. Zato neumni polentar močno krvavi, ker še ga ni srečala pamet. Mi si pa sedaj pridno znašamo skupaj gradivo ter si napravljamo gnezda, da se zavarujemo pred dežjem in bližajočo se zimo, ki jo bomo morali skoro gotovo tukaj preživeti.

V streliških jarkih prebiramo prelepe knjižice, n. pr. „Nedeljski evangeliji“, „Vojne postne pridige“, ki so nam zares neprecenljive vrednosti, ker za nas niso bili od meseca aprila v ozadju, da bi mogli božjo besedo poslušati iz ust duhovnika. Zato prebiramo nedeljske evangelije in pridige, da si poživimo sv. vero ter se pripravimo za nadaljne napore, zakaj brez božje pomoči in brez sv. vere človeku gotovo ni mogoče prenašati teh groznih naporov in težav. — Prav težko že tudi pričakujemo ponedelja, ko nas tu obišče naš dragi prijatelj „Slovenski Gospodar“, ki nam prinaša pozdrave iz domovine. Zato tudi mi slovenski fantje pošiljamo srčne pozdrave vsem bralcem „Slovenskega Gospodarja“ ter si srčno želimo skorajšnjega svidenja v dragi domovini, v kar nam naj pomaga Bog!

Francosko bojišče.

Na francoskem bojišču se vrše vsled trajno neugodnega vremena večinoma le artilerijski boji. — Močnejši sunki angleških čet pri mestu Albert so bili odbiti.

Macedonsko bojišče.

Na macedonskem bojišču severno in severnozahodno od Bitolja hudi boji, istotako vzhodno od reke Crne ter ob reki Mogleni. Vsi napadi Sarrillove armade na bolgarsko-nemške postojanke so bili odbiti, razven ob reki Crni, kjer so se Bolgari neznačajno umaknili.

Grčija.

Četverosporazum je zahteval od Grčije, da mu izroči vse svoje topove in sploh vsa vojaška skladišča ter mu popolnoma prepusti vse železnice, pošto, in brzovjav. Da podpre to svojo zahtevo, je izkrcal pred glavnim mestom Atenami 3000 mož. Grški kralj je četverosporazumovo zahtevo odklonil, pač pa dovolil, da mu Grčija proda šest baterij. Med izkrcanim vojaštvom in kralju vdanimi četami je prišlo v Atenah do bojev. Grški kralj je celo odredil mobilizacijo atenskega armadnega zbora, vsled česar je bil četverosporazum prisiljen odstraniti svoje čete iz Aten. V grškem vodovju je zbranih 40 četverosporazumovih vojnih ladij, iz česar se sklepa, da se nahaja Grčija pred novimi četverosporazumovi nasilstvi.

Tedenske novice.

Cesar na bojišču. Ko je bilo na Dunaju vse, kar je z nastopom vladarstva združeno, izvršeno, se je cesar Karol I. podal v glavni vojni stan. Dne 3. dec je v glavnem vojnem stanu sprejel ministrskega predsednika Körberja, kateri mu je skozi tri ure poročal o najvažnejših zadevah, osobito o prehranjevalnem vprašanju. Vest, da je cesar kakor najhitreje šel med svoje vojake, je vzbudila po celi državi in posebno pri vojaštvu veselje in navdušenje.

V kapucinski grobnici na Dunaju. Cesarska grobnica pri kapucinih na Dunaju je bila te dni odprta za občinstvo. Koj prvi dan jo je obiskalo na tisoče oseb, med temi posebno mnogo častnikov in vojakov, ki prihajajo počašat svojega mrtvega najvišjega gospodarja. Cesarjevo krsto obdajajo mnogoštevilni venci.

Zastopniki Štajerskih Slovencev pri cesarjevem pogrebu. Pri cesarjevem pogrebu na Dunaju so štajerske Slovence zastopali poslanci dr. Korošec, dr. Jaškovič in dr. Verstovšek. V cerkvi sv. Stefana jim je bil odkazan prostor v levi ladji cerkve.

Hrvatsko-slovenski državnozborni klub je imel dne 28. novembra v Gradcu dve seji. V prvi seji je govoril klubski predsednik dr. Korošec sožalje hrvaško-slovenskega naroda povodom smrti cesarja in kralja Franca Jožefa ter izrazil radost in udanost napram novemu vladarju Karolu I. Oboje se je brzojavno potom javilo na Najvišje mesto. — V drugi klubovi seji se je vzelo na znanje poročilo predsedništva o raznih političnih zadevah ter odobri, da se je pri seji klubovih načelnikov zavzelo, naj se kakor najhitreje otvori državni zbor. Sklenilo se je, da se ukrene vse primerno v svrhu združenja vseh slovenskih in hrvaških sil in zjednotenja celokupnega slovenskega in hrvaškega naroda pod žezlom Habsburžanov na slavo in moč njihovo ter cele monarhije in obenem na osiguranje obstoja in razvoja naroda samega, s čimur bi se ozi- vovotvorila glavna točka klubovega programa. Razpravljalo se je nadalje o različnih, med vojsko nastalih narodnopolitičnih vprašanjih vseh slovenskih in hrvaških dežel ter storilo potrebne sklepe. Ravnotako se je razpravljalo in sklepalo o begunškem vprašanju in aprovizaciji.

Slov. Kmečka Zveza za Štajersko je imela dne 5. novembra dobro obiskano odborovo sejo, v kateri se je izrazilo sočutje povodom smrti cesarja Franca Jožefa in udanost napram novemu cesarju. Odbor je vzel poročilo o splošnem političnem položaju na znanje, se bavil z različnimi vprašanji deželne uprave ter storil tozadevne sklepe. Nazadnje je odbor soglasno sklenil, da najodločnejše ugovarja proti nameravani deželni nakladi na vino, oziroma državnemu vinskemu davku, ker bi bilo to za slovenskoštajersko vinogradništvo uničevalno. Te svoje z razlogi dobro podprte ugovore bo javil tudi deželni odboru in državnim oblastim.

Vojaško-duhovniške vesti. Nadvojvoda Franc Salvator je za zasluge za Rdeč križ podelil vojnemu superiorju monsignorju Antonu Jaklič in vojnemu kuratu Juraku častni križ drugega razreda z vojnim okraskom. — Duhovni profesor na mariborski vojaški realki Peter Stefan je povišan o osmi činovni razred.

Duhovniške vesti. Č. g. Maks Asič, provizor na Ponikvi ob južni železnici, je prestavljen kot provizor k Soodnji Sv. Kungoti.

Sveto pismo. Slisali smo, da je g. profesor Zidanšek priredil poljudno izdajo Sv. pisma N. Z. Kaj je neki vzrok, da ne izide? Slovenski vojaki, zlasti ranjenci v bolnišnicah, mnogo povprašujejo po Sv. pismu. Zelo je želeli, da pride priročna izdaja Sv. pisma kakor hitro mogoče na svetlo.

Vojskovodja Borojevič star 60 let. Sloviti vojskovodja ob Soči, generalni polkovnik Svetozar Borojevič pl. Bojca je obhajal v soboto, dne 2. decembra svoj 60. rojstni dan. Ves slovenski in hrvaški narod, cela naša hrabra armada kliče te dni slavnemu branitelju slovenske in avstrijske domovine: Se na mnoga leta! Sava velikemu sinu vrie Hrvatske!

† Dr. Ivan Presker. V Velikih Laščah na Kranjskem je pri svojem zetu dr. Geršaku dne 2. t. m., previden s sv. zakramenti za umirajočce, umrl vpokojeni višji deželnosodni svetnik dr. Ivan Presker, brat č. g. Karola Presker, župnika v Kapelah. Umrl je slovenskoštajerski rojak in je del časa tudi služboval kot sodnik v Ormožu in nato v Ljubljani. Ravnal je bil zavoljo svojega pravičnega postopanja in ljudomilega občevanja med ljudstvom zelo priljubljen. Bil je značajan narodnjak. Svetila pokojniku večna luč!

Novi skupni finančni minister. Cesar je imenoval bivšega notranjega ministra in tržaškega namestnika Konrada princa Hohenlohe za skupnega finančnega ministra, kateremu je podeljena tudi uprava Bosne in Hercegovine.

Dr. pl. Körber državni uradnikom. Ministrski predsednik dr. pl. Körber je za državne oblasti v njihovem uradnem delovanju izdal sledeča navodila: Prejkosiej mora za državne oblasti kot najvišje pravilo veljati strogo ravnanje po obstoječih postavah. Pred postavo je vsakdo enak. Ako bi se ta zahteva postavila ne vpoštevala, bi to ne bila samo krivica, temveč nevarnost, ki bi omajala vero v pravičnost, in s tem tudi spoštovanje in udanost do države. Prebivalstvo, ki z vstrajnostjo in velikimi žrtvami daje v tej vojski jamstvo za pravni prepored domovine, bi to smatralo kot čin nevhvalečnosti. Oblasti se morajo torej pri svojih odlokih ravnati izklju-

čno po stvarnih razlogih. Oblasti morajo imeti vedno pred očmi, da tisti, ki deluje za ljudstvo, deluje za državo in smatrati morajo tudi za svojo dolžnost, da v okvirju svojega uradnega delokroga sodelujejo pri kulturnem in gospodarskem razvoju. V neprestanem in nesebičnem delu za javno dobrobit leži vir ugleda in veljave. Zahtevam od uradnikov ne samo vzgledno vedenje v občevanju z vsakim in takošnje rešitev uradnih opravil, zahtevam tudi toplo zavze-manje in sočustvovanje z željami in koristmi prebivalstva, ki ima z ozirom na doprinešene žrtve na blagu in krvi popolno pravico, da jih zahteva. Vse to pa zahteva, da se tudi prebivalstvo natančno drži postav in naredb in da se postopa brezobzirno proti vsakemu, ki skuša v svoj prid, a v škodo splošnosti, se izogniti postavi. Postave se izdajajo za varstvo prebivalstva in celo določbe, ki jih posameznik morda težko čuti, se morajo izpolnjevati, ker le na ta način bo mogoče zdržati do zmage in se more s tem zagurati dobrobit splošnosti. Temu služiti je dolžnost nas vseh; te dolžnosti se ne more nikdo izogniti. Pri izpolnjevanju dolžnosti pa morajo iti oblasti z lepim vzgledom naprej.

Vojno posojilo. Vsak, kdor le more, naj podpiše vojno posojilo. Posojilnice naj podpišejo, če ni drugih ovir, vsaj toliko, kolikor znaša njih rezervni fond. Občina naj bi nobena ne manjkala med onimi, ki so podpisovale vojno posojilo. Ako občine nimajo denarja, naj se obrnejo na naše domače posojilnice in hranilnice, ki jim bodo gotovo rađe šle na roko. Slovenci, podpisujte!

Glede podpisovanja petega vojnega posojila se nam poročila s pristojne strani: Poštnohranilništemu uradu in tudi bančnim zavodom prihajajo množtevilna vprašanja s strani prebivalstva, kako in kje naj se podpiše vojno posojilo potem, če je podpisovalec dobil tudi od uradnega, vojaškega ali civilnega mesta vabilo na podpis. Tudi v teh slučajih velja za podpisovanje vojnega posojila splošno in brezizjemno veljavno načelo popolne svobode podpisovalca gleda načina in kraja podpisa. Vsakomur je brez izjeme in brezpogojno svobodno, da podpiše vojno posojilo pri podpisovalnici, ki si jo izbere sam in to tudi tedaj, če bi bila morda v uradnem vabilu imenovana kaka druga podpisovalnica. Priporočljivo je samo in tudi vedno zadostuje, da se dotičnemu uradnemu mestu, kakor hitro se je izvršil podpis, to sporoči, da se mu tako omogoči v interesu stvari za- željeni pregled o splošni udeležbi pri podpisovanju.

Združna Zveza v Ljubljani (oddelek za Štajersko v Mariboru) priredi v torek, dne 12. t. m., skupščino vseh članic. Občni zbor bo v Mariboru in sicer v uradnih prostorih Koroška cesta št. 5. Začetek ob 10. uri predpoldan. Na dnevnem redu so važne točke, osobito predavanje o novih davkih in pristojbinah, katere zadevajo zadruga. Naj vsaka zadruga pošlje zastopnika na zborovanje!

Srčne pozdrave pošiljamo slovenski fantje 7. pešpolka iz sneženih koroških pogorij vsem slovenskim fantom in dekletam ter sploh vsem domačim in tudi bralcem „Slovenskega Gospodarja“: Alojz Muršec od Sv. Petra niže Maribora, Alojz Možina iz Turskega vrha pri Ptujju, Podkrajnik Martin iz Ljubna, Kmetec Janez iz Maribora, Henrik Meglič iz Kamnice pri Mariboru, Karol Lešnik iz Celja, Klemenčič Vincenc iz Solčave, Korar Janez iz Ormoža, Kokot Martin iz Korenjaka pri Ptujju, Furlan Franc iz Dobove pri Brežicah, Trobej Franc iz Staregatrge, Vojnik Anton iz Zelezne Kaple, Tikelj Franc iz Dola pri Ljubljani, Ribič Janez iz Male vasi niže Ptujja ter Sternač Franc iz Braslovč pri Celju.

Pozdrav slovenskoštajerskih mladeničev. Piše se nam: Podpisani slovenskoštajerski mladeniči, ki služimo pri c. kr. etapnemu bataljonu, pozdravljamo vse slovenske organizacije, vse slovenske mladeniče in dekleta ter vse bralce „Slovenskega Gospodarja.“ Franc Cajnko, Savci, Sv. Tomaž pri Ormožu; Ivan Bezjak, Sv. Marko pri Ptujju; Slaček Blaž, Sv. Antona v Slov. gor.; Senekovič Alojz, Sv. Ana v Slov. gor.; Bergles Martin, Ponikva ob južni žel.; Ivan Medvešek, Rajhenburg.

Gospodarske novice.

Zetvene komisije in občinski uradi, pozor! Mnogo je neobdelanih zemljišč, ker so njih lastniki pri vojaki. Vsak pa ve, kako je v sedanjem času važno, da se vsak prostor porabi za pridelovanje živil. Da se to doseže v kolikor mogoče popolnem obsegu, namerava c. kr. namestništvo v Gradcu vzeti taka zemljišča v najem. Pozivajo se toraj posamezniki, občine in zetvene komisije, da čim prej naznanijo taka zemljišča c. kr. zetvenemu komisarju pri okrajnem glavarstvu. V naznanilu naj se navede občina, v kateri dotično zemljišče leži, potem popolno ime in bivališče lastnika, dalje obseg zemljišča s pripombo, za kateri pridelek je isto najbolj sposobno; navesti je tudi vzrok, iz katerega lastnik zemljišča ne more obdelati sam in

slednjič najemninsko ceno. Zemljiški posestniki, občinski uradi in zetvene komisije okrajnih glavarstev v Brežicah in v Konjicah morajo poslati taka naznanila najkasneje do dne 15. decembra t. l. Zetvenemu komisarju c. kr. vinarškemu nadzorniku Francu Matjasiču v Gradec, Burggasse 5. Na rozpetjski oglasi se ne bi smelo več ozirati. — Fr. Matjasič.

Oddaja žita. Cesarsko namestništvo je te dni izdalo velike rdeče lepake, na katerih se kmetovalci pozivajo, da do dne 15. decembra oddajo svoje odvišno žito. (Glej naš članek „Oddaja žita“ na 3. strani!) Iz teh plakatov ni jasno razvidno, ali se bodo za žito, oddano dne 15. decembra, plačevale znižane prevzemne cene, ali se se bo plačevalo po starih cenah. Mariborski žitni komisijonar nam poroča, da je na rdečih lepkih gotovo tiskovni pogršek in da se mora za žito, ki se odda dne 15. t. m., plačati dosedanja, torej neznižana cena. Znižana cena se bo plačevala za žito, ki bo oddano počenši od 16. dec. zjutraj naprej.

Rekviriranje živine. Iz mariborskega okraja se nam piše: „Tukajšni nakupovalec hoče odvzeti ljudem najpotrebnejšo živino. V ptujskem okraju — Sv. Marjeta niže Ptujja — pa se sedaj ponujajo trikrat več, nego se odvzame.“ Zdi se nam, da graška osrednja vnovčevalnica ni natančno preračunala, koliko živine bi kateri okraj lahko oddal. Pritožbe, da se v nekaterih okrajih jemlje preveč, v drugih pa zopet premalo, so vedno gostejše. Naj bi se pri tem vendar malo bolj oziralo na položaj in želje prebivalstva ter na število razpoložljive živine.

Koze za mleko. Štajerska vnovčevalnica za živino je dobila pred tednom iz Švice več sto molznih koz. Zlahkne švicarske pasme. Mleko teh koz se baje ne razločuje mnogo od kravjega mleka in nima nobenega neprijetnega okusa. 1 koza stane 200 K. V Mariboru sprejema naročila za koze okrajni živinozdravnik g. Fišer na okrajnem glavarstvu.

Bakrena galica in žveplo. Kdor se ni naročil bakrene galice in žvepla, naj to takoj stori. Okrajni zastopi morajo te dni vsa naročila poslati Zvezi gospodarskih zadrug. Župani, ki se seznanijo niso odposlali, naj iste takoj odpošljejo, da vinogradniki l. 1917 ne bodo brez galice in žvepla. Kakor se nam zatrjuje, je baje okrajem obljubljeni, da bo za leto 1917 dovolj galice in žvepla na razpolago.

Čreslo. Posredovalnica za čreslo osrednjice za kože in usnje, Dunaj I. Zedlitzgasse št. 8, je naznanila poljedelskemu ministrstvu, da se je v zadnjem času popraševanje po čreslu zopet nekoliko zboljšalo ter da bo v stanu prodajati zalogo čresla za boljše cene, kakor so bile dosedaj. Imenovana posredovalnica je tudi naznanila, da bo bržčas mogla sprejemati do 15. decembra tozadevne ponudbe, katerim mora biti pridjan vzorec in navedba cene.

Rožje za krmo. V tržaški okolici namerava aprovizacijska komisija pri Sv. Soboti (v mlinu) postaviti stroj za mleto rožja, katera je precej dobra krma za govedo in konje. 100 kg te krme je po priliki toliko vredno, kakor 60 kg sena. Ako v začetku neče živina trnega zdroba jesti, se primeša nekoliko zrezanega sena in malenkost soli. Ker gre letos mnogokje jako trda za krmo, opozarjamo vinogradnike, naj ne zametajo ali pokurijo trsnih odrezkov, ampak jih uporabijo za krmo. Kder nima živine, ponudi naj množino rožja su eda, krmo prama njake živinske krme. Rožje se lahko treje tudi na sadnih vrboh.

Hmelj. Na hmeljskem trgu v Zatecu je bilo v pretekli dobi popraševanje po hmelju zelo malenkostno, ker so skoro vsi hmeljski trgovci iz Nemčije zapustili Zatec. Cene za tuj hmelj slabejše kakovosti so nekoliko padle in so se gibale med 100 do 135 K za 50 kg. Hmeljski prekupeci držijo svoje hmeljske zaloge, ker pričakujejo boljnih cen.

Zvišanje železniških tarifov in pristojbin. S 1. februarjem 1917 stopi pri vseh avstrijskih državnih in zasebnih železnicah v veljavo nov železniški tarif za prevažanje oseb in blaga. Zlasti bodo zvišane pristojbine za prevažanje oseb, psov, prtljage, in ekspresnega blaga.

Kaj je s sladkornimi kartami? Od raznih strani se pritožujejo, da dobijo ponekod priprosti ljudje mnogo manj sladkornih kart, kot jim gredo. Vprašali smo na merodajnem mestu, kaj je s to zadevo. Reklo se nam je, da morajo osebe, ki delijo karte, dati za vsako družino toliko sladkornih kart, kolikor oseb je v hiši na hrani. Nihče nima pravice komu števila kart zmanjšati. Ako jih imajo šolska vodstva premalo, morajo se obrniti do okrajnega glavarstva, ki jim bo takoj naknadno poslalo manjkajoče sladkorne karte.

Lug za pranje ne sme biti preoster, ker bi razjedel perilo in prežrl kožo na rokah.

Pripomoček zoper glivice na lesu in zidu. Namaži vlažna mesta, kjer se prikažejo te glivice, z raztopino boraksa in vode (kolikor ga more voda raztopiti). Kjer ni duha na potu, tam je dobra za to tudi surova karbolna kislina.

Domači zajci (kunci) so neplodni večkrat zaradi tega, ker so mogoče predebeli. Nekoliko časa jih je manj tečno hraniti, pa bo pomagalo.

Za srčne krče. Namočiti debelo oterajo v mrzlo vodo ali v kis in ovij noge, vrhu tega volnen koe: ako ne pomaga takoj, ponovi čez 20 minut. Lahko se nataknejo kar mokre nogavice in obuže na vrh suhe volnene. Na srce deni obkladek v rožnatem kisu namočene mete (vrtnični listi se namočijo v kisu), če pa tega ni, je dober tudi navadni kis. Za pijačo večkrat žlica metinega čaja. Pri hudem napadu je treba obkladek tudi na trebuh. Zdravnika je treba takoj. — Koor je podvržen srčenemu krču, mora imeti kaplje za srce vedno doma, se mora ogibati po možnosti razburjenj in napora in poti v gore, Gorke kopeli, vroče pijače in alkohol, močna kava in čaj niso za take ljudi. Priporočila se uživanje sirotke, mleka, medu in zelenjave, sicer pa pove zdravnik, kako se je ravnati temu ali onemu, vse ni za vse. Nikomur pa ne škodi, če si utira po drobu in nogah tinkturo prsnega korena. In to vsak dan dvakrat.

Kazne novice.

Cudne stvari. 1. Vsi ljudje bi bili radi stari, aolen pa ne mara biti star (veljati za starega). — 2. Tisti hočejo najbolje vedeti, kako se dežele in pa ljudstva vladajo, ki še svojega lastnega gospodarstva ne znajo prav voditi in niti sebe ne morejo prav vladati. — 3. Tisti najprej in najbolj zabavljajo čez berače, ki jim sami ne marajo nič dati. — 4. Tisti navadno najbolj zabavljajo, če odpade služba božja, ki niti v cerkev ne gredo. — 5. Čudno je, da se govori o hudih časih, a se kljub temu morda več pije, kot sicer. — 6. Čudno je, da so ljudje, ki so brez otrok, najbolj navezani na denar. — 7. Čudno je, da najbolj leni otroci največ knjig porabijo. — 8. Čudno je, da so tiste mladenke, ki se v mladosti najbolj šopirijo in lišpajo, pozneje šestkrat najbolj zanikarne gospodinje. — 9. Čudno je, da so napolučeni ljudje dostikrat zelo nadržani in prevzetni, dočim so res učeni možje skromni in ponižni. — 10. Najbolj čudno je pa to, da ljudje verujejo na peklo, pa nič ali zelo malo store, da bi se ga rešili.

15 otrok raznih plemen išče neka bogata dama v Čikagu v Ameriki, gospa Bracketa Bishop. Otroci imajo biti stari leto dni, zdravi in lepi. Gospa jih hoče posinoviti in pohčiriti ter jih popolnoma oskrbovati v veliki palači v Čikagu. Otroke iščejo po vsem svetu. Najti hočejo po enega Zamorčeka, Arabčeka, Japončeka, Maľajčeka, Indijanečeka, Evropejčeka itd. Vsi bodo vzgojeni kot bratje in sestre z največjo skrbjo. Gospaj sta umrla edina dva njena otroka, zato hoče posvetiti svoje veliko imetje vzreji in vzgoji 15 tujim otrokom raznih narodnosti in plemen.

Dobra služba. Gospa k novi služkinji: „Moj gospod je bil prej pri vojaki in zato je pri nas vpeľjan strog red: ob 7. uri se zajtrkuje, točno ob 12. se južina, ob 9. uri zvečer se gre spat.“ — Služkinja: „Če tu ni drugega dela, sem popolnoma zadovoljna.“

Cesarja Leopolda II. je neki v vojski večkrat ranjeni vojak prosil, da se mu poviša plača, katero je dobival kot invalid. Cesar ni bil ravno najboljše volje in zato mu je prošnjo odbil z besedami: „To ne gre, moja blagajna ima luknjo!“ — „In moja glava, veličanstvo, ima 5 lukenj in vse sem dobil v vojskah za Vaše veličanstvo!“ je pogumno odgovoril vojak. — „To je nekaj drugega“, zasmejal se je sedaj cesar, „te luknje moramo zamašiti!“ In plača se je prisililo se isti dan povišala.

Zenska -- izumiteljica novega bajnega orožja. Moškim grozi resnično čimdalje hujša konkurenca. Dostlej je imel „krepki spol“ žalostno prednost, da je izumljal raznolična morilna sredstva, orožje i. dr. Sedaj, v dobi enakopravnosti, pa se je našla tudi ženska, gospa Ida Böhmova, doma iz Gröbeja ob Labi, ki je sestavila čudovito bombo. Ta bomba ima lastnost, da oddaja, kadar se razpoči, tako omanljive pline, ki uspavajo najmanj 100 vojakov za 7—8 ur. Prusko vojno ministrstvo je že delalo poizkuse s takimi novimi bombami, ki so se baže dobro obnesli.

„Avstrijska slava“ je naslov lični knjižici, ki jo je spisal Pavel Flere in jo z rizbami okrasil Maksim Gaspari. Pisatelj opisuje nekatere dogodke iz onih prvih dni, ko smo pričakovali grozoto, ko smo trepetali pred njo (vojsko) in dogodke med vojsko. Vse je prirejeno kot čtivo za mladino. Knjiga, ki jo toplo priporočamo kot božično darilo za vojake in otroke, stane 1.15 K in se dobiva v c. kr. založbi šolskih knjig na Dunaju, V. Knjiga bo izšla tudi vezana.

Posojilnica v Mariboru

(Narodni dom)

sprejema prijave za

peto avstrijsko vojno posojilo

ter daje potrebna pojasnila vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne ter od 3. do 6. ure popoldne. 756

Dopisi.

Maribor. Mariborsko okrajno glavarstvo boče dalo v bližnjem času osebam, ki ne dobivajo za svoje otroke in za bolne osebe ali nič ali pa premalo mleka, mlečne karte. Osebe, ki želijo mlečnih kart, naj se javijo te dni od 9. do 12. ure predpoldne in od 4. do 6. ure popoldne v Edmund Schmittovi ulici št. 8, 2. nadstropje. Pripominja se, da so te mlečne karte namenjene samo za otroke in za bolnike, radi česar naj stranke prinesejo seboj krstne liste otrok in uradna zdravniška spričevada bolnikov, v katerih mora biti označena množina mleka, katero rabi dotični bolnik.

Maribor. Cesarska namestinja je preklecala pasji zapor v mestu in okraju Maribor.

Leitersberg-Krčevine pri Mariboru. Po velikodušnih podporah nam je bilo tudi v preteklem letu mogoče, priskrbiti revnim otrokom naše šole in sicer skozi sedem mesecev, opoldansko hrano. Za kruh se je n. pr. porabilo čez 1300 kg moke. Pomožni odbor je sklenil, da se tudi letos nadaljuje človekoljubno delo, ki je v sedanjih dobi potrebnejše nego le kedaj. Čez 400 otrok, med njimi blizu dve tretjini učencev slovenske šole, dobiva v tem šolskem letu za sedaj že od 1. oktobra sem, vsak dan lep kos dobrega in tečnega kruha, kojega je mladina baš sedaj najboljše potrebna. A nemogoče je brez dobrohotne vsestranske pomoči vstrezati velikim zahtevam tega podjetja. Z ozirom na mnogovrstna pobiranja v prid vojne oskrbe si pa odbor ne upa obračati se v posebnih prošnjah do naših dobrotnikov, ampak si dovoljuje tem potom nujno prositi, naj plemenita srca ne zabijo naših lačnih, prezebajočih, a pridnih otročičev, ki sredi zimskega mraza nimajo niti najpotrebnejšega. Blagohotne darove sprejema baronica Twieckl v Krčevinah (Burg-Meierhof) pri Mariboru, Friderik Pučelik, učitelj na krčevinski šoli, in krajni šolski svet Leitersberg-Krčevine pri Mariboru.

Hoče. Kmečka hranilnica in posojilnica v Hočah sprejema prijave za V. avstrijsko vojno posojilo. Poslušajte se domačega denarnega zavoda pri podpisovanju!

Rače pri Mariboru. Milo so prejšni tečen zvonovi naznanili prelepi slivniški župniji, da je nemila smrt pokosila blagega moža in skrbnega očeta, posestnika Franca Gradšnik iz Rač. Deset mesecev je trpel grozne bolečine na nogi. Šest mesecev je čakal doma zdravja, štiri mesece pa v mariborski bolnišnici. N. p. v m.!

Sv. Jakob v Slov. gor. V četrtek, dne 30. novembra, se je pri nas izvršila uradna delitev občine Sv. Jakob v Slov. gor. v občini Gornji in Spodnji Jakobski dol. Vlado je zastopal okrajni komisar dr. Krammer. Za Gornji Jakobski dol je imenovan za vladnega komisarja veleposestnik Alojz Jager, brat č. g. Avguština Jager, župnika v Galiciji pri Zalcu, za Spodnji Jakobski dol pa dosedanji župan M. Peklur. Sentjakobski občinski odbor je razpuščen. Oba vladna komisarja sta pričela uradovati dne 1. t. m. Delitev se je vršila popolnoma mirno in v polnem redu.

St. Ilj v Slov. gor. Prireditel našega Bralnega društva v Slovenskem Domu v korist vojnim namenom v nedeljo, dne 3. t. m., je v vsakem oziru dobro uspela. Okrajnemu glavarstvu se bo za vojne namene zopet odposlala lepa svota. Skupno je naše Bralno društvo dozdaj pridobilo s svojimi prireditvami za vojake-ranjence in slične namene že krog 400 kron. — Tukajšnja kmetijska podružnica priredi dne 12. decembra podučen izlet v begunsko taborišče v Lipnici. Izleta se lahko udeležijo tudi člani kmetijskih podružnic iz drugih krajev. Odhod iz St. Ilje z vlakom ob 10. uri predpoldne. Vračajo pa se udeleženci z vlakom ob 1/2. uri zvečer iz Lipnice. Za potovanje v Lipnico ni treba potnega lista.

Sv. Jurij ob Pesnici. Dne 30. novembra je tukaj umrl Ivan Wressner, bivši občinski predstojnik, v najlepših letih: jetika ga je sredi dela odpeljala. N. v m. p.!

Trotkova pri Sv. Benediktu v Slov. gor. Dne 20. nov. smo spremili k večnemu počitku tukajšnjega veleposestnika, bivšega župana in nad 40 letnega u. da občinskega sveta Tomaža Zadravec. Sprevođa so se udeležili trije č. gg. duhovniki. Pogreba se je udeležilo tudi trojiško veteransko društvo in veliko drugega ljudstva. Velika udeležba je pokazala, da je bil pokojnik povsod priljubljen. N. v m. p. — Pogrebi so darovali za Rdeč križ 16.20 K. Posnemanja vredno!

Malanedelja. Tukaj prodaja „Stražo“ in „Slovenskega Gospodarja“ trgovec F. Senčar.

Ptujskagora. Tukaj je umrla dne 16. novembra pri svojem sinu Ivanu Klemenčič, učitelju in posestniku, v visoki starosti 85 let Marija Klemenčič, vrla katoliška mati, doma iz Godemarec v malonedeljski župniji. Blag ji spomin!

Sv. Lovrene na Dravskem polju. Janez Predkaka, ki se je kot prostovoljni strelec udeležil bitke na goriški fronti ter je bil težko ranjen, je bil odlikovan z bronasto hrabrostno svestino.

Laporje. Umrla je dne 26. novembra po dolgi in mučni bolezni Marija Polanec, posestnica v Dolgem vrhu. Rojena je bila leta 1851. N. v m. p.!

Marenberg. V torek, dne 21. listopada, zvečer ob isti uri, ko je presvtili vladar za vedno zatisnil trudne oči, smo zadnjikrat raz grič Sv. Janeza pos-

lušali lepo ubrano zvonjenje v znak, da se poslavljata veliki zvon in njegov manjši tovariš za vselej od nas. Skozi 160 let, od leta 1756, je veliki zvon v družbi tren tovarišev oznanjal raz hrib slavo božjo in klical popotniku v Dravski dolini: Kvišku srce! In sedaj si nas zapusti! Ti, ki si s svojim milo-pretresljivim glasom prikladal solze v oči in več kakor poldrugo stoletje vlivaj ljudem tolažbo in up v potto srce, ti si sedaj sam sebi moral peti žalostinko v odhod! Oko ni ostalo suho, ko si v zelenje in cvetje odet, istotako tvoj tovariš in voz okinčan, se odpeljal mimo nas. Ohranimo te v spominu!

Celje. Za 40letno zvesko službovanje je bil s častno kolajno odlikovan delavec tukajšnje cinkarne Stefan Ahlik. — Umrla je v starosti 65 let Terezija Ranzinger, mati tukajšnjega trgovca in občinskega svetovalca Franca Ranzinger.

Zadnja poročila, došla v četrtek, 7. dec.

Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 6. decembra.

Uradno se razglašajo:

Vzhodno bojišče.

Fronta generala-feldmaršala pl. Mackensena: Donavska armada je zahodno od izliva reke Argesul odbila ruske napade in je očistila kraje južnozahodno od Bukarešte na desnem bregu reke. Zmagonosno prodirajoče avstro-ogrsko in nemške čete generala pl. Falkenhayna se približujejo Bukarešti čez železnico Ploesti—Campina. Avstro-ogrsko čete so, prodirajoč iz severne smeri, vrgle sovražnika pri Sinajji in zasedle ta kraj.

Bojna skupina polkovnika Szivo, ki je v zahodni Vlahiji odrezane rumunske čete podila pred seboj, je prikorakala do spodnjega toka reke Alute. Tukaj je prišlo do novih bojov, v katerih smo vjeli 26 častnikov in 1600 mož, uplenili pa 4 topove in 3 strojne puške.

Fronta generalnega polkovnika nadvojvoda Jožefa: V dolini Bačka in severozahodno od Smežó so bila Rumunom iztrgana važna opirališča, pri čemur so izgubili 150 mož, 2 strojni puški in raznovrstno vojno građivo, Severozahodno od kraja Sulta nas je potisnil močan ruski napad v 1 km zahodno ležečo črto. V ozemlju Ludove in severozahodno od Tatarovega prelaza so se vsi ruski napadi izjalovili.

Italijansko bojišče.

Nobenih posebnih dogodkov. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, podmaršal.

Iz nemškega uradnega poročila.

Berolin, 6. decembra.

Rumunsko bojišče.

Mackensenova skupina: Ob železnici severnozahodno od Bukarešte so prišle precejšnje zaloge pšenice, katere je bila nakupila angleška vlada in so bile kot take z napisi zaznamovane, v naše roke. Ob donavski fronti mir.

Macedonsko bojišče.

V bojih pri Građešnici, vzhodno od Črne so ostali bolgarski polki zmagovaleci nad Srbi, ki so začetkoma vdrli v del postojank. Dalje proti jugu so v teku novi boji.

Bukarešta padla!

Iz Dunaja se uradno poroča: V sredo dne 6. decembra je padla trdnjava Bukarešta, glavno mesto Rumunije.

Listnica uredništva.

Zajko Florijan, vojna pošta 53: O premestitvi vojaštva ne smemo poročati. Pozdrave! — Konjice: Hvala lepa za poslanol Le večkrat kaj! — Stojnici pri Ptuj: Sedaj ne kaže več pričakovati popisa pete ofenzive, ko se bo menda že kmalu deseta ofenziva pričela. Pozdravljeni! — Rogaska Slatina: Povest o „volkovih“ ni za naš list, ker se take ne smejo pričeti. Vaš dopis bi prišel pri g. dr. pravdniku v nemilost. — Žena s Pohorja: Ako se pri delitvi kart in sladkorja res tako pristranski postopa, pritožite se takoj na okrajno glavarstvo. Seveda morate svoje trditve podpreti s zanesljivimi dokazi in pričami.